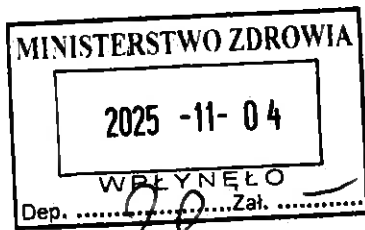

Rzeszów, dnia 3 listopada 2025

Ministerstwo Zdrowia
Departament Zdrowia Publicznego
Warszawa

PETYCJA

Składający petycję: dr hab. n. prawnych Andrzej Nowakowski, uczestnik Narodowego Kongresu Trzeźwości (Warszawa 2017 r.), adres korespondencyjny: [REDACTED]

[REDACTED] (wyraża zgodę na opublikowanie danych personalnych w BIP).

Dotyczy: nowelizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Składający niniejszą petycję w pełni popiera stanowisko Naczelnej Izby Lekarskiej w sprawie niektórych propozycji zawartych w projekcie ustawy, chociaż projekt wprowadza oczekiwane od dawna rozwiązania, jak np. zakaz sprzedaży napojów alkoholowych na stacjach benzynowych czy w uzdrowiskach. W szczególności uważam, iż roczne *vacatio legis* w sprawie zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych (piwa) jest zbyt długie. Zachodzi bowiem uzasadniona obawa, że reklamodawcy będą chcieli ten okres wykorzystać do bardzo intensywnych działań skierowanych przede wszystkim do dzieci i młodzieży, wyrządzając im w ten sposób nieodwracalne szkody. Ponadto ów zakaz powinien jednoznacznie obejmować również dostawców usług internetowych, a nie tylko media elektroniczne i reklamę uliczną.

Zgadzam się również pełni ze stanowiskiem NIL, że zakaz sprzedaży napojów alkoholowych w Polsce w porze nocnej (miedzy godz. 22.00 i 6.00) winien obejmować, podobnie jak w Republice Litewskiej terytorium całego kraju, a nie jak dotąd, jedynie poszczególnych gmin, w zależności od ich uznania. Przestrzeganie tego zakazu należy do kompetencji Policji, straży gminnych, zaś zwalczanie nielegalnej produkcji alkoholu również do służb skarbowo-celnych.

Ponadto wnioskuje o uzupełnienie projektu ustawy o następujące elementy:

1. Ustawa winna, wzorem rekomendacji WHO, określić, że jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych nie może obejmować mniej niż 1000 mieszkańców danej

• miejscowości (gminy). Przypomnę tu, że pierwsza polska ustawa antyalkoholowa z 1920 r. przewidywała, że jeden punkt powinien przypadać na 2 tys. mieszkańców. W sąsiadujących w Polskę krajach jeden punkt przypada zwykle na 1,5-2,5 tys. mieszkańców. Nadmiar punktów sprzedaży winien być stopniowo wygaszany, z umożliwieniem przedsiębiorcom przekwalifikowania się do prowadzenia innej działalności.

2. W ustawie winna być określona minimalna ogólnopolska odległość punktów sprzedaży od obiektów chronionych, tj. szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych, obiektów kultu religijnego, placówek upowszechniania kultury oraz służby zdrowia. Winna ona wynosić 100 m.

3. Ustalenia w sprawie maksymalnej liczby punktów sprzedaży, czasu ich otwarcia oraz odległości od obiektów chronionych zawarte w ustawie winny mieć charakter „brzegowy”. Poszczególne rady gmin mogłyby, w zależności od lokalnych warunków, podejmować uchwały zaostrzające te kryteria. Takie rozwiązanie, moim zdaniem, nie godzi w samodzielność organów samorządu terytorialnego.

4. Należy rozważyć minimalny wiek dopuszczający do kupna napojów alkoholowych. Może warto rozważyć propozycję, aby nabycie „lekkich alkoholi” do określonej zawartości alkoholu etylowego” było dopuszczalne po osiągnięciu, jak dotąd, 18 roku życia, natomiast pozostałych, a zwłaszcza wódki, dopiero po osiągnięciu 20 (21) roku życia, jak jest to stosowane w niektórych krajach europejskich.

5. Należy również rozważyć rozsądne podwyższenie sankcji karnych za udostępnienie napojów alkoholowych nieletnim, wprowadzając np. za ten czyn możliwość wymierzenia kary ograniczenia wolności. Natomiast w postępowaniu administracyjnym o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż z tego powodu należałoby z mocy ustawy stosować rygor natychmiastowej wykonalności, przewidziany w KPA.

6. W przyszłości, jeżeli warunki na to pozwolą, należy w Polsce wprowadzić zasadę, że stoiska z napojami alkoholowymi (i wyrobami tytoniowymi) są oddzielone od pozostałej powierzchni sklepowej odrębnym wejściem zaopatrzonym w monitoring oraz czytnik, sprawdzający wiek nabywców na podstawie okazanych dokumentów tożsamości.

7. Już około 10 lat temu postulowano, aby na jednostkowych opakowaniach napojów alkoholowych, podobnie jak na opakowaniach wyrobów tytoniowych umieszczać ustalone napisy o szkodliwości spożywania tych napojów, zajmujące określoną część powierzchni opakowania. Najwyższy czas, aby ten postulat wprowadzono w życie.

8. Wszystkie napoje alkoholowe, łącznie z piwem, winny być sprzedawane wyłącznie za pośrednictwem sprzedawcy, podobnie, jak w przypadku wyrobów tytoniowych,

z wyjątkiem tzw. sklepów wolnocłowych. Obserwuje się na znaczną skalę zjawisko, że szczególnie w sklepach wielkopowierzchniowych klienci sami wybierają sobie te napoje, łącznie z wódką. W ten sposób może dochodzić do nadużyć np. nabywania tych napojów przez osoby nieletnie.

9. Ostatnio, szczególnie media społecznościowe donoszą o nie wpuszczaniu na pokłady samolotów, względnie wyprowadzania z nich osób nietrzeźwych zakłócających spokój i porządek. W drodze porozumienia z resortem infrastruktury należałoby zastanowić się nad zmianą niektórych przepisów ustawy – Prawo lotnicze, mając na względzie ograniczenie nabywania i spożywania napojów alkoholowych w polskich portach lotniczych oraz na pokładach polskich statków powietrznych.

10. Również w porozumieniu z innymi resortami, a zwłaszcza sportu i turystyki, należałoby przywrócić pierwotną wersję ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych z 2009 r., która wówczas zabraniała sprzedaży na terenie tych imprez wszelkich napojów alkoholowych, łącznie z piwem. Jednak już w 2011 r. pod naciskiem UEFA i jej sponsorów, browarów, w związku z mającymi się odbyć w Polsce mistrzostwami Euro 12° dopuszczono do sprzedaży „lekkie” piwo podczas imprez, zwłaszcza sportowych. Praktyka dowodzi jednak, że organizatorzy wielokrotnie nie przestrzegają tych ograniczeń, dopuszczając do sprzedaży piwo o wyższej zawartości alkoholu etylowego, co może prowadzić do zakłócenia porządku publicznego.

11. Podobnie przedstawia się sprawa, jeżeli chodzi o wyszynk piwa w wagonach restauracyjnych i barowych. Przed 2016 r. obowiązywała zasada, że tylko piwo o zawartości do 4,5% zawartości alkoholu etylowego jest dopuszczalne do sprzedaży w tych wagonach i jedynie pod warunkiem spożycia go na miejscu. W 2016 r. nastąpiła niespodziewana nowela tej ustawy, czyniąc wyjątek dla piwa, które odtąd może być sprzedawane bez ograniczeń mocy zwartego w nim alkoholu i często jest roznoszone po całym składzie pociągu ze szkodą dla pasażerów, prowadząc do awantur, burd i blokowania innym zajmowania miejsc przeznaczonych do konsumpcji innych potraw i napojów. Należy zatem ponownie przyjąć górną granicę 4,5% dla piwa w pociągach, skutecznie zarazem ścigając próby pokątnej sprzedaży tego trunku na obszarze kolejowym.

12. Projekt noweli zawiera jeden istotny brak. Jest nim brak zakazu sponsorowania przez producentów alkoholi, a szczególnie browary, wszelkich imprez, w tym sportowo-rekreacyjnych, turystycznych, kulturalnych i innych przynajmniej przeznaczonych dla dzieci i młodzieży lub odbywających się z ich udziałem. Taki zakaz byłby logicznym uzupełnieniem zakazu udostępniania napojów alkoholowych osobom nieletnim, a ponadto zapobiegałby

kreowaniu się przez przedsiębiorców branży alkoholowej na rzekomych dobroczyńców ludzi młodych. Od ponad 20 lat podobny zakaz istnieje wobec przedsiębiorców branży tytoniowej. Nie może być tak, o czym w ostatnich latach donoszą lokalne media, że na boisku szkolnym odbywa się festyn z okazji np. jubileuszu szkoły, a jego głównym sponsorem jest miejscowy browar.

13. W związku z przewidywanym wprowadzeniem zakazu reklamy piwa, należałoby również zmienić, w porozumieniu z resortem sportu i turystyki, źródło zasilania Funduszu Zająć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów. Już samo jego zasilanie przez reklamodawców piwa uważam za wielkie nieporozumienie. Osobiście uważam, że Fundusz ten winien być zasilany wpłatami i odpisami z tzw. podatku cukrowego.

Na zakończenie prosiłbym, aby tezy zawarte w mojej petycji, o ile to możliwe, zostały rozpatrzone jeszcze przy nowelizacji obecnie procedowanej noweli ustawowej. Gdyby zaś okazało się to niemożliwe, to przy kolejnej nowelizacji. Osobiście jednak uważam, że obecną ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, uchwaloną w 1982 r., w zupełnie odmiennych warunkach politycznych i gospodarczych, wielokrotnie nowelizowaną i w znacznym stopniu nieczytelną, należy zastąpić zupełnie nową ustawą, w pełni dostosowaną zarówno do współczesnych realiów, jak również aktualnego stopnia zagrożenia alkoholowego w Polsce.

Wnoszący petycję:

Andrzej Nowakowski

Wyprodukowano w 2021 roku. Termin trwałości kleju 2 lata.

Nied. dr hab. Andreei Novotkovski

Ministerstwo Zdrowia
Departament Zdrowia Publicznego
ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

PRIORYTET
PRIORITY

R

(00)859007734521070811

2025

2025